

A debreceni Kós Károly Művészeti Szakgimnázium

„AZ ÖTÁGÚ SÍP ÜZENETE”

címmel *vers- és prózamondó versenyt* hirdet Hajdú-Bihar megye középiskolás tanulói részére.

A versenyre nevezni lehet:

a mellékelt listán szereplő **határon túli írók** drámáiból vett monológok **egyikének felolvasásával,**

és

egy szabadon választott **határon túli magyar költő versével.**

A 10., jubileumi verseny megrendezésre **2018. december 13-án (csütörtök), 10 órától** kerül sor a Kós Károly Művészeti Szakgimnáziumban (**4032 Debrecen, Hollós u. 3.**).

A zsűri tagjai Miske László és Mercs János, a Csokonai Színház színművészei, valamint

Mogyoróssy Jánosné könyvtáros

A versenyre jelentkezni a kitöltött nevezési lappal lehet postai úton vagy e-mail-ben:

koskaroly@muveszeti-debrecen.sulinet.hu

A jelentkezési lap az iskola honlapján is elérhető.

Nevezési határidő: 2018. december 5.

A szervező bizottság elérhetősége:

Baloghné Juhász Margit

Kós Károly Művészeti Szakgimnázium, 4032 Debrecen Hollós u. 3.

Telefon: 06(52)412-000, e-mail: koskaroly@muveszeti-debrecen.sulinet.hu, honlap:

www.muveszeti-szki.hu

Melléklet: a szabadon választható drámák részletei:

1.

Sütő András: Advent a Hargitán (részlet)

BÓDI

Nem tartóztatja lányát a kimenetelben. Mária! Ó, te gyermek! Tudod vajon, hogy hová mész? Tudod, hogy mit hagytál itt? Tudod, mit hagytál el? Ha szeret téged az Isten, nem fogod megtudni... Ne adja, hogy megtudd...

(Az emlékezés fényei kihunynak.)

Lehetséges, hogy lenne panaszod, amiben megvigasztalnálak. De most már büntetsz engem. Még azzal is, hogy nem válthatok szót az unokámmal. Úgy neveled őt, hogy megbosszulja magát énrajtam? Amiért megütöttelek? Nem jól tetted, Mária, hogy végleg elmentél innen, s én rosszul tettem, hogy nagy haragomban s félelmemben megütöttelek, amit annak előtte még egy vesszőcskével se tettem. Hát azóta sem enyhülsz apád iránt? Hiszen a madár is megverdesi szárnyával a fiókáját, ha úgy forgolódik az, hogy kiesik folyton a fészekből. Még a madár is, te Mária! Halkan énekelni kezd. Ha én tudtam volna, hogy te vagy Mária, aranyból, ezüsből szállást adtam volna. Én pedig a hideg földre lefeküdtem volna. Oda is bizony, csak itt maradtál volna... Megszólalnak a jégcsapok, s velük egy leányhang. Kintről halkan. Ha én tudtam volna, hogy te vagy Mária, aranyból, ezüsből szállást adtam volna. Én pedig a hideg földre lefeküdtem volna.

Bódi Vencel fölragyog. Mária jött meg a tengerről? Sorra rakosgatja föl a kicsi színes lámpákat a karácsonyfára. Az asztalra kalácsot, bort tesz. Énekelve. ...hogy te vagy Mária... Én pedig a hideg földre lefeküdtem volna! Halkabban. Mária! Kerülj beljebb, Mária. Biztonságba. Ketten folytatjuk majd: hogy te vagy Mária! Odakint omlásveszély van, gyere be, Mária! Halkabban! Ha Isten akarja, úgy is meghallja! Hányan vagytok? Bizonyára hárman vagytok, de csak magad énekelsz. Az unokám helyett is. De majd őt is megtanítjuk a Gyermek születése napján örvendezni. Ha én tudtam volna, hogy te vagy Mária...

2.

Sütő András: Advent a Hargitán (részlet)

Bódi.]

Ha én tudtam volna, hogy te vagy Mária... Aranyból, ezüsből szállást adtam volna... Jer ide, te huszonharmadik. Sokan vagytok... sokasodtok... Nem férek már a házban tőletek. A várakozástól már nem fér az ember a házában. Hol vagy, te huszonötös? Kicsire sikerültél. Annál nagyobb, látom, a lángod... Rendesen égjél, ne pörölj velem. Most már nem érzem magam hibásnak. Tíz esztendeig bántam, te Mária, hogy megvertelek és kizavartam házamból a tengerészedet. Az utána következő tizenhat esztendő telepedjék a lelkiismeretedre. Vegyen téged körül a tenger, és minden cseppje Hargitát kiáltson reggeltől estig a füledbe. Ne verjen téged semmivel az Isten, csak várakozással, mint engem. Ha én tudtam volna, hogy te vagy Mária... Lássalak téged is világolni, te huszonhatodik! Te vagy az utolsó. Mivel gyújtsalak meg? Mivel tudjalak én téged meggyújtani?

[Megszólalnak a jégcsapok. Bódi kezében magától kigyúl a fölemelt lámpa.] Isten, aki jelt küldesz az égből! Mit mondasz? Mit mondasz? Ó, be gyarló már a lelkünk és az értelmünk is! Mindenre, amit érteni kellene, már csak megzavarodunk, és csak lótás-futás támad a szívünkben! Mit mondasz? *[Képzelt kopogtatásra.]* Te vagy, Mária? *[Az ablakhoz rohan.]* Te vagy, Mária? Mintha mindenütt te lennél, és nem vagy sehol sem, csak e mécseslobogásban. Miért ilyen későn üzensz? Nem élek én már. Nem maradt már belőlem semmi, csak a várakozás. Aranyból, ezüsből szállást adtam volna... Én pedig a hideg földre lefeküdtem volna. Kétnyelvű láng! Az unokámat is mutatod. De csak annyit, hogy él és lobog. Egyebet semmit se láthatok belőle. Csak te láthatod, Mária, hogy hol ért véget a hargitai Bódi család. Nyoma szakadt, akár annak a jégmadárnak. Jégmadarakká lesztek mindannyian.

3.

Tamási Áron: Énekes madár

KÖMÉNYNÉ.

A szerelem? Tán leginkább olyan, mint a rózsza. S mint a rózsák között is a legszebb piros rózsza, amelyik, ki tudja mikor, titkon fogamzik... Tán amikor lát egy csillagot, vaj amikor hozzáér egy napsugár... S akkor dobban meg valami, tán a szín, vaj az illat... s osztán teste kezd lenni annak a valaminek, lassan, szép észrevétlen... S ahogy nő-növekszik, kezdi élvezni mindjobbacskán ezt a látható világot is: a szellőt, a meleget, a susogást, a madárénekét, a hajnali csendet, az esti melengetést... S úgy gömbölyödik lassan s bátorodik a szerelemre: hajlandozásra, lepkecsalogatásra... S osztán kifeslik s nappal virít s éccaka... ó, éccaka!... *Sóhajt.*

Minden gyönyörűt érez akkor az ember.

sóhajtva. Voltam bizon szerelmes, de még milyen erősen! Amikor szegény édesapád, egy szombat este, legelsőbben eljött hozzám. Akkor még egészen fiatal legény volt: éppen mint te most s formára is olyan: szelíd, eszes ábrázatú... S mikor azon a nyári szombat este mi egymásra néztünk, úgy egy kicsit jobban, akkor én már tudtam s ő is immár tudta, hogy együttkerülünk fel a Göncöl szekerire... S én akkor mégis alig tudtam szólni valamit, pedig olyan szép szavam volt... S hát még amikor kikísértem azon a szombat este s ő megfogta a kezemet... Ó, milyen erősen ellepett akkor engemet a gyengeség! Pedig nagy erőt éreztem magamban: olyan nagyot, hogy avval más ember még egy házfalat is el tudott volna mozdítani..

4.

Tamási Áron: Énekes madár

KÖMÉNYNÉ.

Hát akkor én megbabonáztam őket, hogy soha titeket elhagyni ne tudjanak! Lukácsot is meg, Mátét is meg! S olyan bort készítettem nekik, amit ha megisznak: nincs se Isten, se ember, aki elvegye tőletek. Most, amikor jöttem hazulról, őket is éppen itt találtam az udvaron, s mindjárt odaadtam nekik a bort. S azt mondtam: né, legények! Ha most ezt a bort megisszátok, akkor örökre szeretni fog titeket az, akit éppen ti akartok. Csakhogy ez nem egészen így van, mert ha ők megisszák a bort, akkor nem más, hanem egyenesen ők lesznek azok, akik örökre szeretni fognak valakit. Még pedig kit? Nem mást, hanem azt a női illetőt, aki a következő dolgot csinálja, amíg ők isznak: elmegy s veszen egy napraforgót a kezibe, s avval ügyesen az illető legénynek a háta megé kerül, nem baj, ha messzecske is tőle, s akkor azt a napraforgót addig tartja a keziben, amíg az illető legény arra fordul. S ha osztán arra fordult egyszer, akkor nincs többet földi törvény, amelyik el tudja a kettőt választani egymástól! Menjetek hát hamar s járjatok el ügyesen, de úgy, ahogy mondtam!

5.

Székely János: Caligula helytartója

(Ezt a részletet az egy iskolából jövő versenyzők közösen is előadhatják.)

Petronius

Mert hallod-e zsidó,
Mert hallod-e, egy premisszád hamis.
Egész beszéded arra építetted,
Hogy van egy örök, igaz úr.
Csakhogy ez nem igaz.
Te nálam is sokkal jobban tudod, hogy
Nincs ilyen isten.

Barakiás

Hogyhogy nincs, uram?

Petronius

Nincsen, zsidó. Csak hitetekben él.
Csak bennetek van — idekint sehol.
Mondjuk ki, most a legvégső szorultság
Perceiben, mondjuk ki valahára,
Hogy nincs, hogy nincs. Úgy nincs,
Mint Juppiter.
Úgy nincs, ahogy az egész Panteon nincs.
Minden további következtetés,
Mely rája épít: látszat és csalás.
A templom, ahol ő lakik: üres.
Bármit be lehet abba vinni, bármit,
S marad, mi volt: egy lakatlan terem
A lakatlan égbolt alatt.
Lehetetlened oktalan. És, kérlek,
E szerint szíts békét vagy háborút.

Barakiás

Hát jó — nagyon is meglehet, hogy ő
Másutt sehol, csak tudatunkban él.
Isten? Mi az? Egy szó. Vallás? Mi az?
Afféle belső nyelvezet, afféle
Képes beszéd, kifejezési mód.
Mondom, lehet, hogy voltaképpen nincsen.
De amit jelent, az már igenis van.
Az nagyon is van. Tudod, mit jelent?
A népet, amely kimunkálta őt.
Tudod, miért olyan, amilyen? Mivel
Ilyen a nép is, amely létrehozta.
Tudod, ki ő? A nép kifejezett
Akarata és nem szűnő reménye,
Hogy megmaradjon, s önmaga maradjon.
Ezért a templom, ahol ő lakik,
A nép szellemi lakhelye. Aki
Idegen istent vinne be: a népet
Lakoltatná ki önmagából. Nincsen?
Éppúgy van ő, ahogy van öntudat!
De hát, uram, te mindezt nálam is
Jobban tudod, s csak azért tagadod le,
Hogy szépszerével, ellenállás nélkül
Foglalhasd el a templomot.

Petronius

Igaz.
Igaz, zsidó,
Isten az ember önarcképe. Így van.
Éppen ezért a szobrot nem viszem be.

6.

Tamási Áron: Ördögölő Józsiás

JÓZSIÁS. Mi bizony egy Borókia nevű országból jöttünk, nagy király. Messze nap keleten van az a Borókia, s innét a szél in vezet az óriás fekete hangyák országútja. Hát mi azon az országúton keresztüljöttünk, s utána keresztül még hét másik országon, ahol mindegyikben tanultunk valami hasznos dolgot.

S miről nevezetes az a Borókia?

Hát elsőbben is arról, hogy ott nemcsak fák, hanem a szívek is teremnek, mégpedig mindenféle és változatos meséket. Így aztán a mese úgy bé lepi ott a nagy eget, hogy a nagy ég örökkéig szivárványos. Továbbá arról is nevezetes, hogy ott minden ember úgyszólván király, mert maga kormányozza magát. S bár ha szegények vagyunk is, végtére mégis olyan nagy úr lesz nálunk mindenkiből, hogy mással viteti magát.

Messzi útra is. A legeslegmesszibb útra, mert a temetőbe,

Bölcs ország a mienk, mégis eljöttünk onnét.

mi valahányan, akik itt állunk, édes szüléinknek a kilencedik gyermeke vagyunk. Az egek bélyege így rajtunk lévén, gondoltuk hát, hogy bátorsággal próbálhatjuk meg a jó szerencsét.

S hátha még Borókiának is tudnánk egy kicsi hírnevet szerezni.